

„Църковен Вѣстникъ“

издава всѣки петъкъ
той има прѣвъ годината и три
приложения — по 1 кнѣга отъ
4 печатни кола за всѣко
четирмѣсечие.

Годишната цѣна на „Църко-
венъ вѣстникъ“, заедно съ
трите приложения, за България
1 левъ, а за странство 13 лева.

Единъ брой 15 ст.

ЦЪРКОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ

—→ СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ ←—

СЪ ТРИ ПРИЛОЖЕНИЯ ВЪ ГОДИНАТА.

Абонаментътъ е годишенъ и
— всѣкога прѣдплатенъ. —

Всѣчко, относилъ се до вѣст-
ника, се изпраща до админи-
страцията на църковенъ вѣст-
никъ* въ г. София.

За обявления се плаща за първи
платъ по 20 ст. на редъ съ
гармондъ, за всѣко повторение
по 15 ст.

Неплатени писма не се прие-
матъ — ржкописи за седмичното
издание не се повръщатъ.

СЪДЪРЖАНИЕ.

Опасниятъ пѣтъ.

Съврѣменната постановка на прѣподаването закона божи
въ началнитѣ и класни наши училища. — Д. М.

Причинитѣ на нравствената развала въ училището. —
Свещ. П. Папукчиевъ.

Отговоръ за утѣшение на благовѣстника въ гр. Х. — А. Н.
Изъ живота. IX. И тя била урокъ. . . — Свещ. Ив. Досевъ.

Поучения:

1. Въ гробищата. — Свещ. Петровъ.

2. Половинъ часъ. — Полянецъ.

Църковна и обществена лѣтописъ:

I. Вътрѣшенъ отдѣлъ.

II. Външенъ отдѣлъ.

Обявления.

Опасниятъ пѣтъ.

Пѣтътъ, по който сме тръгнали ние, българитѣ, е пѣленъ съ опасности за нашето бждеще като народъ. Тукъ нѣма да говоримъ за отчаянитѣ и изстребителни борби на политическитѣ партии, които борби нагледно потвърдиха, ченіе не сме още достатъчно дозрѣли за самостоятеленъ политически животъ, тъй като въ извѣстни случаи бѣхме готови да прѣзрѣмъ отечественитѣ интереси, само и само да прокараме своя непрѣклоненъ инатъ. Въ настоящия случай ще обърнемъ вниманието на читателя върху оная нравствена разнебитеностъ, която въ послѣдне врѣме е завладѣла нашето общество, като се е вмъкнала между редоветѣ на тая частъ отъ нашата интелигенция, която по своето интелектуално развитие е повикана да защитава духовно-религиознитѣ интереси на нашето общество. Че ние почнахме вече нравствено да се разнебитваме и да се разлагаме, многобройнитѣ факти, появили се въ послѣдне врѣме, идатъ да го потвърдятъ. Длъжността ни налага да посочимъ, макаръ и въ съвсѣмъ обективенъ видъ, на тие сѣдбоносни факти, та дано най-послѣ се сепнемъ и дойдемъ въ себе си, защото враговетѣ на народната ни църква на това, именно и разчитатъ, да продължаваме все въ тоя пѣтъ на разнебитеностъта, та да могатъ по лесно да си постигатъ адската цѣль, именно: разпокъсването народа ни въ религиозно-нравствено отношение.

Всеизвѣстно е, че подъ влиянието на мировитѣ грѣшки, които католицизмътъ направи чрѣвъ своя постояненъ стремежъ къмъ политическа власть, появи се най-послѣ оная силна реакция, която даде като плодъ протестанството съ всичкитѣ негови видоизмѣнения и разклонения, съществуващи въ настояще врѣме. Тая реакция биде доведена до крайностъ и се изрази въ тъй наречения атеизъмъ, който връзъ основа на злѣ разбраната наука, дойде най-послѣ до съврѣшеното отричане религиозното чувство у човѣка. По тоя начинъ се създаде антирелигиозната европейска литература въ края на XVIII вѣкъ която достигна своя апогей прѣвъ миналото столѣтие, когато нѣкои повърхностни прѣдставители на науката, като Ренана, Карлъ Фохта, Молешота, Фойербаха и други, докараха атеизма до пълното му развитие. Отъ тоя моментъ настѣпи вече пѣленъ обратъ въ мировъзрѣнието на сериознитѣ умове въ науката и литературата, понеже тѣ дойдоха да признаятъ, че религията е сѣщо толкова неотемлима частъ отъ духовната природа на човѣка, колкото е напр. стремежътъ му къмъ прѣкрасното и съврѣшеното. За жалость, голѣма частъ отъ нашата неопитна младежъ въ своето интелектуално развитие схвана именно отрицателното направление на европейската литература отъ миналото столѣтие, възприе го за чиста монета, безъ да вземе прѣдъ видъ неговото прѣходно значение и произлѣзлия слѣдъ това обратъ въ развитието на европейската мисль. Слѣдствията отъ невѣрното схващане развитието на европейската мисль бѣха и продължаватъ да бждатъ за насъ твърдѣ печални; на прѣвъ планъ религиозното чувство, което крѣпеше народа ни въ неговото петвѣковно робство, отпадна съвсѣмъ; народнитѣ маси охладѣха къмъ вѣрата на нашитѣ дѣди, а интелигенцията — ржководителката на народа, почна открито да проповѣдва атеизма. Работата дойде даже до тамъ, че индиферентността въ религията, и даже атеизмътъ, почнаха да се насърчатъ отъ тамъ, отъ гдѣто тѣ трѣбваше да получатъ най-силенъ отпоръ; печалнитѣ случаи въ станалитѣ напоследъкъ учителски

конференции най-нагледно подтвърждават това.

Индиферентността къмъ религията и атеистичното направление въ нашата литература не останаха безъ влияние и върху духовенството ни, тъй като нѣкои лица отъ него напустнаха званието си и се обявиха срѣщу православието, като почнаха да проповѣдватъ теософскитѣ идеи, както и крайнитѣ идеи на Л. Н. Толстой по религията; други оставиха расото, само и само да избѣгнатъ строгостта на църковнитѣ правила и да се впуснатъ въ по охолень животъ; трети почнаха да се държатъ постоянно въ опозиция срѣщу разпоредбитѣ на висшето духовенство, като си позволяватъ съ анонимни статии чрѣзъ партийнитѣ органи, не само да критикуватъ и то съвсѣмъ безосновно, дѣлата на виднитѣ наши иерарси, но даже да хулятъ послѣднитѣ и да имъ приписватъ съвсѣмъ незаслужено компрометиращи дѣяния. Въ добавѣкъ къмъ това нѣкои партийни органи отиватъ даже до тамъ, щото съзнателно и систематически раздухватъ страститѣ и сѣятъ раздори между нашето духовенство, като прѣдставятъ работата, че висшето управление на църквата у насъ тероризира низшето духовенство, че го онеправдава на всѣка стѣпка и никакъ не се грижи за неговото морално и материално положение.

Въ тоя хаосъ на нашия общественъ животъ, въ това пълно наше нравствено разнебитване, враговетѣ на праотческата ни вѣра и на народността ни изобщо сж се впуснали въ смѣла пропаганда и пѣятъ въ унисонъ съ опозиционната на висшето ни духовенство партийна преса, за да прѣдставятъ това духовенство въ най-несгодно положение, та да ни разнебитятъ съвсѣмъ и да могатъ слѣдъ това по лесно да постигнатъ своитѣ адски цѣли. Тѣ се одързостиха въ послѣдне врѣме до такава степенъ, щото отидоха открито да ни прѣдлагатъ да оставимъ праотческата си вѣра и да признаемъ главенството на римския папа, като взамѣна на товани обѣщаватъ нѣкакви мирски облаги. И трѣбва да признаемъ че враговетѣ на църквата и народността ни сж избрали най-сгодния моментъ за постигане адскитѣ си замисли. Защото може ли да бжде по сгоденъ моментъ за постигане адскитѣ имъ замисли отъ тоя, при който интелигенцията ни отъ една страна е обладана отъ пълень атеизъмъ, народнитѣ маси сж станали съвсѣмъ индиферентни къмъ праотческата ни вѣра, нѣкои отъ партизанитѣ органи сѣятъ по постоянно раздоръ въ срѣдата на духовенството ни, а въ добавѣкъ къмъ всичко това всички ние стоимъ хладнокрѣвни къмъ нравствената развала която нѣкои увлечени отъ атеизма на миналото столѣтие рж-

ководители на младото поколение разпространяватъ смѣло и открито въ срѣдата това поколение съ своитѣ антирелигиозни идеи. Та ние сами съ осждителното си поведение, съ сѣне раздори въ срѣдата на духовенството, съ постоянни атеистични проповѣди въ срѣдата на младото поколение, съ дребнави нападки върху прѣдставителитѣ на висшето ни духовенство улесняваме враговетѣ на църквата ни въ тѣхнитѣ адски замисли и сме сѣднали слѣдъ това да се чудимъ, кой дава куражъ на тие врагове на народа ни открито да ни прѣдлагатъ да си измѣнимъ вѣрата. Биха ли се одързостили тие врагове на църквата ни да ни правятъ подобни прѣдложения, ако ние строго пазахме вѣрата си, живѣехме въ миръ и съгласие по между си, не се прѣслѣдвахме единъ другъ по най-ожесточень начинъ, а напротивъ прѣдставяхме отъ себе си крѣпко сплотена маса готова всѣкога да защити праотческата си вѣра отъ смѣлитѣ нападки на иновѣрцитѣ? Никога.

Историята на нашия народъ най-нагледно изтъква оная характерна черта на българина, споредъ която той за ината си е готовъ да направи най-голъмата пакостъ на свѣта, само и само да си постигне тѣснитѣ егоистични замисли. Българинътъ умира на ината си; зарадъ него той е готовъ да измѣни вѣрата си, да продаде отечеството си и, както показватъ фактитѣ отъ съврѣмения нашъ политически животъ, да се дроби на безчислено множество партии, като е готовъ съ една лъжица вода да удави политическия си противникъ. За голѣма жалость, четвъртъ-вѣковниятъ ни свободенъ политически животъ никакъ не е въздѣйствувалъ, за да измѣни колко-годѣ тая наша отрицателна черта. Отъ день на день ние повече и повече се озлобяваме единъ срѣщу другъ и сме готови да си издеремъ очитѣ. Нѣма ни единъ утѣшителенъ признакъ за искрення, задружна дѣйностъ въ срѣдата на народа ни, както това се забѣлѣзва у другитѣ народи, които съ гигантски стѣпки крачатъ къмъ всестраненъ прогресъ и заякчаватъ систематически свое о национално сжществуване. Ние се опомваме и дохождаме въ себе си само тогава, когато ни постигне най-злата сждба да попаднемъ подъ тежкото духовно, политическо и економическо иго на другитѣ. Въ послѣдното наше подпадане подъ чуждо иго ние имахме щастието да бждемъ избавени отъ окончателно изстребление, само благодарение на мощната ржка на руския народъ; обаче, трѣбва да имаме прѣдъ видъ, че не всѣкога при едно наше пропадане ще се стичатъ тъй благоприятно условията да бждемъ безкористно и великодушно избавени, както що ни избави отъ турското иго Царьтъ Освободителъ.

Опасенъ е пътятъ, по който сме тръгнали. Народътъ ни е изгубилъ напълно до вѣрието, което едно врѣме питаеше къмъ своята интелигенция, защото голѣма частъ отъ тая интелигенция съ своето лѣковѣрие и увеличане въ разни утопии, съ своята индиферентностъ къмъ религията, съ своитѣ ожесточени партизански борби, най-нагледно показа, че малко я интересува съдбата на отечеството изобщо и че главниятъ ѝ интересъ е да постигне своето частно материално обезпечение. Същеврѣменно многобройнитѣ факти идатъ да установятъ че ние развращаваме младото поколение — надеждата на България, намѣсто да го възпитаваме, като постоянно вмѣкваме въ срѣдата на неговитѣ възпитатели хора безъ всѣкакви възвишени идеали. Вслѣдствие на безразсѣдното поведение на нашата интелигенция, принципътъ на народовластието, за който едно врѣме сме мечтали, както това показва създадената при освобождението ни конституция, е окончателно и безвъзвратно вече компрометиранъ, защото, за да можеше да се постигне народовластието, трѣбваше народътъ да запази вѣрата си въ своята интелигенция; трѣбваше авторитетътъ, съ който се ползуваше тая интелигенция до освобождението, да си остане непожтнатъ. Обаче тоя авторитетъ е окончателно вече изгубенъ. Остава ни още само авторитетътъ на другия важенъ факторъ, националното ни духовенство; обаче въ послѣдне врѣме той почна систематически да се подкопава отъ извѣстни елементи въ срѣдата на нашето общество, въ интереса на които е да бѣде окончателно разнебитено всичко, което прѣдставя отъ себе си залогъ за нашето национално и религиозно-нравствено сплотяване и закрѣпване. Жалното е, че ние сами съ своето кжсогледство отиваме като нарочно да подпомагаме за по-скорошното постигане отъ страна на недоброжелателитѣ на народността ни окончателното наше национално разнебитване. Ние сами вече сме си поставили за задача да сѣемъ раздори между духовенството, да го компрометираме прѣдъ народа, като отиваме слѣдъ това да натякваме на сѣщото това духовенство, че ужъ то било всичката причина да се одързостяватъ враговетѣ на църквата и народността ни да прѣдириематъ открити и рѣшителни мѣрки, за да ни отклоняватъ отъ православието, да ни докаратъ най-послѣ до положението да напустнемъ праотеческата си вѣра, която ние можахме да запазимъ при обстоятелства много по-тежки въ нашия политически животъ, отъ колкото сѣ настоящитѣ.

Прѣдъ опасността и грозотията на тая посока, която въ послѣдно врѣме сме взели, прѣдъ факта на окончателното компрометиране авторитета на интелигенцията ни въ

очитѣ на народната маса, прѣдъ факта на систематическото прѣслѣждане духовенството ни, за да се компрометира и неговиятъ авторитетъ прѣдъ народа, намъ не остава друго, освѣнъ да апелираме къмъ здравомислящитѣ елементи на интелигенцията и духовенството ни, да се сплотятъ и, като се проникнатъ отъ сериозността на положението, задружно да почнатъ да дѣйствуватъ за отстранение опасността, която застрашава нашето национално съществуване.

Съврѣменната постановка на прѣподаването закона божи въ началнитѣ и класни наши училища.

Отъ нѣколко години насамъ, въ различнитѣ учителски конференции въпросътъ, какъ да бѣде поставено прѣподаването на Закона божи въ нашитѣ основни и класни училища — вълнува учителското тѣло и по тоя въпросъ се изказаха много и различни мнѣния. При равискванията върху тоя въпросъ се срѣцнахме двѣ противоположни мнѣния: еднитѣ искатъ изобщо Законъ божи да са изключи отъ кръга на учебнитѣ прѣдмети, като училищенъ прѣдметъ съ изпитъ, бѣлѣжки и пр., а другитѣ бѣха — да си остане той като учебенъ прѣдметъ въ училищната програма, но да се опростотвори съдържанието и методата на прѣподаването. При тия разисквания — при горѣщия нашъ юженъ и много подвиженъ темпераментъ — дебатитѣ станаха нѣкъдѣ много горещи и се изказаха взаимно много остри думи, които въведоха нѣкои учители до взаимно ожесточение. Тая липса отъ хладнокрѣвие и сдържаностъ при разискванията и остритѣ думи, изпускани отъ нѣкои учители даде, и много основателно, право на нашето духовенство, па и на мислящитѣ граждани, които мислятъ за своята православна вѣра и за религиозното възпитание на своитѣ дѣца — да изкажатъ голѣмъ страхъ и да се опълчатъ не само срѣщу поддръжателитѣ на първото мнѣние, но и срѣщу поддръжателитѣ на второто. Или казано точно — осѣди, изобщо, мисълта да говорятъ за Законъ божи людие, които иматъ най-малка компетентностъ.

Пишущиятъ тие редове при своята обиколка изъ селата, се срѣцнахъ съ мнозина учители, принадлежащи и къмъ двѣтѣ мнѣния, разговаряхъ се надълго съ всѣкого, слушахъ всичкитѣ тѣхни мотиви и резони, и намѣрихъ, че много отъ тие резони напълно оправдаватъ мнѣнията, за които е рѣчь. Азъ намѣрихъ, че и двѣтѣ тия мнѣния, макаръ противни едно на друго — тѣ само допълнятъ едно друго. Разбира се, между поддръжателитѣ на първото мнѣние, азъ срѣцнахъ и такива учители, които заразени отъ несмисленъ атеизъмъ и блуждающи въ тъмата на отрицанието, не можаха да ми посочатъ нѣщо резонно, макаръ че поддръжатъ първото мнѣние. И, ако не бѣше грѣмливо бумчание на тѣпана на тие отрицатели въ учителскитѣ конференции, ние щѣхме да чуемъ мелодичния звукъ на кавала на оние учители, които, макаръ и да поддръжатъ първото мнѣние, не съдържатъ нищо противно и странно за вѣрата и религиозното възпитание на дѣ-

цата, — и слѣдователно, нѣмаше да произведе никаква тревога. Това първо мнѣние, което прѣдлага да се постави прѣдметътъ Законъ божи вѣнъ отъ училищната програма, както и мнѣнието, щото Законъ божи да се опростотвори, както въ съдържанието на материала, тѣй и въ методата на прѣподаването — азъ срѣщнахъ изказани въ руската духовна литература, и то отъ лица свещеници и епископи, — слѣдователно, отъ лица компетентни по дадения въпросъ. Понеже въ насъ трѣбва да бѣде рѣшенъ тоя отъ голѣма важностъ въпросъ въ полза на Вѣрата и на религиозното православно възпитание, то азъ давамъ тукъ извлѣчение изъ тия разисквания, прѣния и мнѣния.

Въ „Тамбов. Епархиял. Вѣдомости“ № 36 отъ 1903 г. Отецъ Симоновъ пише по тоя въпросъ и изказва такива мисли: „Системата на прѣподаването Закона божи е далече отъ своето съвършенство; тая система се отличава съ излишна теоретичностъ и неприспособимостъ къмъ дѣтското понятие. Прѣподаването си задава за цѣль: да обеме въ „ясенъ видъ“ дѣлото съдържание на християнското учение, и начини направо съ догматическитѣ истини. А при това да може да се усвои християнското учение въ цѣлия му обемъ, изисква се значителна степенъ на умствено развитие; а пъкъ отъ съкратенъ видъ, то става още по-трудно.

Що се отнася до догматическитѣ истини, тѣ, за дѣца, които току-що сж постѣпили въ училището дѣйствително не сж „млѣко“, но съвършено „твърда храна“, която и при най добросъвѣстнитѣ усилия отъ страна на законоучителя, много лошо ще може да бѣде усвоена отъ ученицитѣ — най-добрия резултатъ на изпититѣ получаватъ тие законоучители, които се ограничаватъ съ задаване на уроцитѣ „отъ тукъ до тукъ“ споредъ учебника.

По нататкъ отецъ Симоновъ се докосва до тая страна на въпроса, до която се бѣха докоснали и поддръжателитѣ на първото, посочено въ тие редове, мнѣние. Той казва, че и самото включване на Законъ божи въ кръга на учебнитѣ прѣдмети на училищния курсъ съ изпитъ, бѣлъжски и пр. унижава светостта и величието на Словото божие прѣдъ очитѣ на дѣцата, които естествено не могатъ да направятъ различие между уроцитѣ на законоучителя и уроцитѣ на другитѣ учители; между „ръководствата“ по Законъ божи и „ръководствата“ по аритметическигѣ задачи и учебницитѣ“.

Тая хубава статия той завършва съ тия думи: „постигва ли се каква годѣ съществена полза отъ съществуващия въ цѣла Русия начинъ на прѣподаването Законъ божи за дѣцата на на ода, т. е. ставатъ ли ученицитѣ на нашитѣ училища повече религиозни въ сравнение съ ония дѣца, които не сж получили училищно образование? Не затѣляваме ли ние — законоучителитѣ естественото и живото религиозно чувство въ дѣцата? Чръзъ съ вѣршено много догматическия начинъ на прѣподаването Законъ божи? Не развиваме ли ние въ тѣхъ единъ извѣстенъ сортъ лицемерие, една хладнина къмъ религиознитѣ въпроси, а по-живитѣ натури? дори и нѣкаква враждебностъ къмъ религията!

Сжщитѣ такива резони изказаха прѣдъ мене и оние учители, които поддръжха мнѣнието: да се изключи Законъ Божи като прѣдметъ изъ програмата, слѣдователно изъ рѣцѣтѣ на различни учители, или неподготвени, или пъкъ враждебно настроени къмъ словото Божие и да се даде въ рѣцѣтѣ, не като прѣдметъ, а като религиозно нравствено прѣдметно обучение, на свещеници или пъкъ учители семинаристи и академисти. Прочее, ако Отецъ Симоновъ, академистъ и законоучитель въ Тамбовската семинария не може да бѣде упрекнатъ въ невѣрие или неправославие, то не трѣбва да клеймимъ съ сжщитѣ укори и оние наши учители, които, вѣрни синове на Св. Православна Църква, сж имали и изказали сжщо такива мисли,

Относително второто мнѣние, да се опростотвори и съкрати съдържанието и промѣни методата и начина на прѣподаването на Законъ Божи, въ Руската духовна литература срѣщаме двѣ мнѣния въ лицата на двама архиерея — Прѣосвещеный Чигирински епископъ Платонъ и прѣосвещеный Симбирский епископъ Гурий. Първиятъ прѣосвѣщенный поддръжа съществуващия редъ и начинъ на прѣподатането на Законъ Божи и казва: „Въ основата трѣбва да бѣде положено „обучение строго съ догматически характеръ, като краегъленъ камъкъ на цѣлото нравствено възпитание. Както църквата бърза да приеме въ своето лоно новородения отрокъ и не чека додѣто се развиятъ въ него съзванието и разсѣдкѣтъ — тѣй и законоучительтъ не трѣбва да чека туй врѣме, когато дѣтето ще бѣде владѣянтъ съ всичката сила на човѣческото разбиране Законоучительтъ съ догматическо прѣподаване на Законъ Божи, въ началото още вгнѣздява въ душата на ученика такива религиозно-нравствени устоявания, отъ чийто крѣпостъ и неизблимость ще се разбиятъ всички съмнѣния и влияния, когато заговори въ юношеската душа рефлектирующиятъ умъ. (Църковенъ Вѣдом. № 4 отъ 1905 год.

Прѣосвѣщенный Гурий пъкъ мисли другоаче; той казва: „Законоучительтъ трѣбва, повече отъ всичко, да се погрижи не за туй, щото дѣцата да разбератъ съ ума си всичко що имъ се прѣподава — а това не може се постигна поради недомислието на дѣтския умъ — а върху това, щото да пробуди въ тѣхъ чувството на вѣрата, да развие и закрѣпи туй чувство, което по послѣ, наредъ съ развитието на ума, ще се уяснява и просвѣщава все повече и повече. Съврѣменната система на обучението, която си задава за цѣль да вбива въ дѣтския умъ теоретически понятия, забрави умоветѣ на дѣцата до толкова, щото Законъ Божи имъ става противенъ. Като се основава на своя собственъ опитъ прѣосвѣщ. Гурий утвърждава, че дори и обяснението на молитвитѣ, което се счита като най-проста и лека работа и поради това обикновено се поставя въ началото на курса — прѣдставлява непрѣодолима трудностъ за дѣтското разбиране (Совр. Лѣтопись. 1905 г. № 5.)

Церковния Вѣдомости, като печата тия извлѣчения, въ броя си № 39 отъ 1905 г. дава своето мнѣние така.

Едвали е нужно да се доказва, че правдата принадлежи на страната на послѣдното мнѣние, т. е. на прѣосвѣщ Гурий. Че не всичко въ християнското учение е достъпно на дѣтското разбиране-това е тол-

кова вѣрно, колкото е и това, че религиозното образование въ никакъвъ случай не бива да се ограничава само съ основното училище. Огъ тукъ излиза, че основното училище не може да си задава за цѣль да обема макаръ и въ скратенъ видъ цѣлото съдържание на вѣрата, а трѣбва да земе само това, което е достъпно за дѣтското разбиране. За „*краежгъленъ камикъ*“ на религиозното образование може да служи само туй, което дѣйствително е усвоено, а наученото само механически може да остане чуждо за ума и сърдцето за винаги, и въ никакъвъ случай не може такова обучение механически да прѣдставлява отъ себе си „*незидлима твърдиня срѣшу рефлектирующия умъ*.“ Поради това, чисто теоретически истини по-удобно е да бъдатъ прѣдоставени на развития умъ, на зрѣлия човѣкъ. Напротивъ, всичко що влияе на чувството, особено живо и дълбоко се възприема отъ дѣтското сърдце и може да послужи дѣйствително като *краежгъленъ камикъ* на религиозното образование. Въ насъ (Русия), както изглежда, се сложилъ обратенъ редъ на религиозното просвѣщение: черковната проповѣдь, която има работа съ зрѣли мъже, се стареа да подѣйствува главно върху чувствата, а пкъ училищното прѣподаване на законъ божи, разчитва на ума а при неразвития умъ — на паметта. Тия изказани мнѣния наистина още далече не рѣшаватъ въпроса, но тѣ го уясняватъ въ една много голѣма степенъ; тѣ до нѣкъдѣ и оправдаватъ и въ насъ изказанитѣ отъ нашитѣ учители мнѣния въ различнитѣ конференции. Слѣдователно, и въ насъ могатъ и трѣбва да бъдатъ продължавани разискванията върху тоя много важенъ въпросъ.

Но тѣй като досегашнитѣ учителския конференции изгубиха довѣрието на нашето свещенство и на нашитѣ граждани поради проявленията на нѣкои отрицателни сѣждения отъ страна на нѣкои наши млади учители залутани въ тъмата на отрицанието — трѣбвало би разискването върху Законъ Божи да се прѣдаде въ ръцѣтъ на людие компетентни и въ които, както нашето духовенство, тѣй и обществото иматъ пълно довѣрие. А такива людие сж нашитѣ учители, свършили духовнитѣ академии. Нуждата отъ единъ съборъ отъ нашитѣ академици, натоваренъ съ специалната мисия да разиска всестранно въпроситѣ, относително Законъ Божи, се чувствуваше отдавна. Само такъвъ съборъ, на който никой не може да гледа съ недовѣрие, ще може да се изкаже и по свободно и по-правилно върху въпроситѣ и мнѣнията, които вълнуватъ нашето учителство, министерство, свещенство и общество.

Его защо съ радость прочетохъ въ „Духовна Пробуда“ рапорта на двамата законоучители при Пловдивската мъжка гимназия до господина министра на Народното Просвѣщение, въ който се изтъква подобно мнѣние за свикване на единъ съборъ отъ академици.

Това мнѣние е до толкова наврѣменно, щото безъ страхъ можемъ каза, че туй рапортъ е откликъ не само на всичкитѣ академици учители, които сами сж срѣщала мъжнотни и въ прѣподаването Закона Божи по сегашната програма, но и на цѣлото духовенство. Тия наши академици — всичкитѣ наши бъдещи пастири църковни, съ своитѣ високи богословски познания и съ своето крѣпко благочестие ще бъдатъ оградени отъ всѣкакво съмнѣние и запазени отъ всѣкакво порицание —

и тѣй ще могатъ безъ страхъ и съ пълно съзнание да подложатъ на разискване, както мнѣнието изказано отъ Огца (именова, тѣй и мнѣнията на прѣосвященитѣ владыци — Платона и Гурия. Нашето духовенство и нашето благочестиво общество съ пълна вѣра и спокойствие ще слушна прѣнията въ тоя съборъ, въ каквато форма и да се изкажатъ тѣ, защото убѣждението, че нашитѣ академици, просвѣтени съ лхтитѣ на богословско високо познание и закрѣпени чрѣзъ вѣрата въ истината на църковнитѣ догмати, нѣма да направятъ или рѣшатъ нѣщо, което да всѣе съблазнятъ въ слабитѣ и немоцнитѣ.

Его защо привѣтствуваме тая идея и молимъ г-на Министра на Народното Просвѣщение да я приведе въ изпълнение. Нашето обаче мнѣние е, че на тоя съборъ могатъ да участвуватъ и академицитѣ въ нашитѣ двѣ духовни семинарии, а така и академицитѣ, които днесъ не сж учители. Не ще бъде злѣ, ако на тоя съборъ участвуватъ и нѣкои отъ нашитѣ архиереи и архимандрити не учители. Учеността е една добра гаранция, но житейската опитност и дългото боравене въ областта на Вѣрата и Духовната Книжнина — и изпята на спасението — сж още по сигурни гаранции.

Д. М.

Причинитѣ на нравствената развала въ училището.

Прѣзъ тазъ годишнитѣ великденски празници учителитѣ отъ Карловска учебна околия, подъ прѣседателството на околийския инспекторъ, имаха педагогическа конференция. Като бивши учители, пожелахъ, водимъ отъ чиста любознателностъ, да чуя духа и въпроситѣ които занимаваше днешното учителство.

За голѣмо щастие, азъ заварихъ разискванието на единъ твърдѣ крупенъ и отъ обществена важностъ въпросъ. Обсѣждаха: *причинитѣ за нравствената развала на ученицитѣ, възъ отъ училището, а най-вече прѣзъ лѣтната ваканция.*

Зарадвахъ се, че ще чуя отъ устата на учителитѣ — пионери на учебното дѣло въ страната ни — истинскитѣ причини на тѣзи лоши дѣтски прояви възъ отъ училището, па ако щѣте и въ самитѣ огради на училището. Обаче не останахъ доволенъ първо, защото учителитѣ, като че ли съвсѣмъ не бѣха подготвени за тази тема. Това заключихъ, защото твърдѣ малцина говориха и то по най-кратакъ начинъ и, като не можаха да дойдатъ до една опрѣдѣлена развърска, прѣдложи се мнѣнието: да се отложи този въпросъ за друга конференция, въ която да се издържатъ два реферата. Това се прие.

Отъ говореното, макаръ и на кратко, се изтъкваше, че най-главната и сѣдбоносна причина за развалата на ученицитѣ и на младитѣ, изобщо, биле лошитѣ економически условия, стремлението на буржоазията да отнеме частната собственостъ; лошия днешенъ строй, многото учебенъ материалъ и пр. . . .

Понеже, споредъ моето скромно разбиране, причинитѣ за тѣзи лоши прояви въ „*ученическата сфера*“ не сж само тѣзи, а водатъ началото си отъ други смѣтни източници, а това въ конференцията даже се и не зачекна, то рѣшихъ да разгледамъ този въпросъ тоже въ кратка форма.

Още прѣди 15⁰ год. женевскиятъ педагогъ Ж. Ж. Русо е казалъ неговото основно начало: „*всичко е до-дро, когато излиза отъ ржцѣтъ на Твореца, а всичко се изопачава въ ржцѣтъ на чловѣцитѣ*“. Или съ други думи, чловѣкъ слѣдъ раждането си може да се уприличи на несформирувана маса отъ гипсъ или воскъ и какъвто отпечаткъ се отпечата върху тази маса отъ въздѣйствието на окръжаващата срѣда — такава форма взема той до край.

Презумпцията въ този случай, логически слѣдва, е: чловѣкъ бива добъръ или не, нравственъ или покваренъ, отъ възпитанието, което е получилъ. Възпитанието е неговата втора душа, релситѣ, по които той се движи. И наистина, не е ли възпитанието, което възражда чловѣка и народитѣ, не ли то води чловѣчеството въ пъти на прогреса и общото щастие? Народъ безъ възпитание е осъденъ на погиване и не се ползва съ никакъвъ респектъ отъ окръжаващитѣ племена. Той е грубъ, съ животински инстинкти, безъ цивилизация и бжднина. Като такава важно възпитанието за съдбинитѣ на народитѣ, слѣдва, че е присъщо тѣмъ; ето защо нѣма народъ, който да се не грижи за правилното му отгледване и прилагане. Чловѣкъ е единственото същество, което се нуждае отъ възпитание, казва *Кантъ*, когато пъкъ образованието е кърмачка на мозъка — *Карменъ-Силва*. Да възп тавашъ значи да облагородявашъ сърдцето на чловѣка, а какъвто е сърдцето, такава е и поведението добавя по нататъкъ *Григорий Жувардъ* (1766 година).

Щомъ това е така, то всичкитѣ постъпки на ученицитѣ, биле тѣ добри или зли, трѣбва да търсимъ тѣхния коренъ въ възпитанието, което имъ дава днесъ основното училище. До колко възпитава днесъ основното училище, ще приведа думитѣ на двама учители, които въ казаната конференция декларираха

„Г-да, трѣбва да си признаемъ, че ние само обучаваме, а не възпитаваме; причинитѣ на това знаете. Тѣ се криятъ първо въ извънредния голѣмъ материалъ, който едвамъ успѣваме да го прѣдадемъ, и второ — въ краткото врѣме, съ което се занимаваме“. И наистина, тази сърдечна изповѣдь на тѣзи господа е повече отъ достовѣрна. Програмата на осн. училище е тѣй разнообразна и прѣтрупана съ много материалъ, щото просто е непосилна съ психическия развой на дѣцата. Като се прибави и краткото врѣме, въ което трѣбва да се асимилира, обработи, трудността по релефно изпква. А не е ли повсече отъ истина, че и малкото възпитание, което дѣцата получаватъ въ училището, разсѣиватъ го послѣ вънъ отъ училището, тѣй като тамъ прѣкарватъ повече врѣме отъ колкото въ училището?

Втора причина за нравствената развала на ученицитѣ е липсата на домашно възпитание на самитѣ дѣца още отъ дома на родителитѣ. А домашното възпитание е кражгълниятъ камъкъ за по нататъшното градиво. Безъ него всѣки възпитателенъ трудъ лесно рухва.

Трета причина е липсата на строгъ контролъ вънъ отъ училището. Въ училището дѣцата волею и неволею подчиняватъ своитѣ щѣния подъ учителевата опека, а вънъ тѣ се считатъ свободни и проявяватъ какви не непростени дѣяния, съвсѣмъ не подходящи на възрастта имъ. А какво вършатъ ученицитѣ въ края на уч. го-

дина и ваканцитѣ — това всѣки знае. Но нека не забравяме, че и то е рожба на възпитанието.

Четвъртата и най главна причина за дѣтската — ученическа развала въ училището и вънъ отъ него е религиозно-нравствениятъ упадкъ, който днесъ вѣе въ училището и обществото. Днесъ и учители и интеллигенцията не почита онзи завѣтенъ институтъ — църквата, която безподобно е носила, носи и ще носи знамето на нравствеността и чловѣшкитѣ права и задължения. Що да крия, че днесъ има учители, които рушатъ това, което нѣкои родители едвамъ сж сполучили да постигнатъ въ религиозно отношение, като сж научили дѣцата да се кръстатъ, четатъ нѣкои леки молитви и пр.

Какво възпитание очакваме у дѣцата, когато тѣ се намиратъ въ една неопрѣдленостъ. Тѣй напр. родителитѣ учатъ дѣцата, че има Богъ и че Той всичко вижда, че не трѣбва да се върши нищо лошо, а учителитѣ явно казватъ на същитѣ: не, нѣма Господъ, гдѣ сте го виждали и пр. и пр. . . . Родителитѣ искатъ да се водатъ дѣцата имъ въ църква. Учителитѣ не искатъ! . . . Разбира се, че при такава положение, ученицитѣ не могатъ да иматъ единъ правиленъ мирогледъ за всички окръжаващи ги и вървятъ въ пъти на произвола. . .

Петата причина е обществената развала. Достатъчно е да се посочатъ всѣкидневнитѣ убийства, кражби частни ежби, палежи и какви не позорни дѣла, да си обяснимъ, какъ въздѣйствуватъ върху развитието на младежитѣ. А знайно е, че тѣзи работи не могатъ да се укрятъ отъ тѣхнитѣ очи и често пѣти виждаме и тѣ да ставатъ малки герои на голѣми приключения!! . . .

Карлово.

Свещ. П. Папучкиевъ.

Отговоръ за утѣшение на Благовѣстника въ гр. Х.

Прѣлюбезний въ Христа брате и проповѣдзико на Словото Божие! Писмото ти отъ 7 тогъ получихъ и — макаръ не веднага — ти отговарямъ. Ти искашъ да те утѣша и да ти посоча на нѣкои срѣдства, чрѣзъ които да избѣгнешъ прѣчкитѣ, които не ти даватъ възможностъ винаги да благовѣстувашъ словото на Вѣчния. Ала много съжелявамъ, че и азъ не мога да намѣря, слѣдователно не мога и да ти посоча, срѣдства да надвиешъ едни прѣпятствия, каквито ти имашъ прѣдъ себе си. Освѣнъ една силна, проникната съ дълбоко съзнание на проповѣдническия си дългъ, *молитва* къмъ Сърдцевѣдеца, азъ мисля, че въ случая други срѣдства нѣма. Той само, Всесилениятъ и Всемогущиятъ, може да вразуми твоя, во Христа, събратъ, да се докосне съ благодатнитѣ си сили до сърдцето му и да го доведе до съзнанието на неговия истинско-пастирски дългъ и да каже заедно съ великия апостолъ на езичницитѣ Павла: *не ме прати Богъ само да кръщавамъ, но и да проповѣдамъ* словото на вѣчния животъ. Само тогава, когато се съзнае — не само отъ твоя събратъ, но и отъ всичкитѣ наши съслужители и съработници на Христовата нива — тая прѣка и съ нищо незамѣнима проповѣдническа обязанностъ, тогава ще оживѣе въ сърдцето му и ще разбере онова „горн“, отъ което Апостолътъ се тѣй опасява, *ако не благовѣтствува*.

И, наистина, какво нѣщо, или по-добрѣ, защо сж

обрядитѣ и Св. Таинства, които Господь и Св. Му Църква тѣй мъдро сж наредили? Не ли затуй, слѣдъ като чрѣзъ тѣхъ излива благодатъта Божия на насъ, да запечатва по лесно, въ новитѣ твари, „глагола“ на вѣчния животъ? Ако това е една непрѣложна истина, то самъ сждѣ, свършва ли се дългътъ, пастирскиятъ дългъ, на свещеника съ извършването само на требитѣ и таинствата! Съ туй той извършва само половината отъ своята обязаность. Голѣмъ грѣхъ прави, гдѣто изпуца втората половина — *най-важната и вѣчната*, защото иде врѣме, когато всячко, всичко ще изчезне прѣдъ вѣчността: и злоба, и зависть, и нелѣпи умувания, и сухи форми, и клѣветничества, и слава и богатства земни; едно само ще си остане тукъ на земята и ще ни придружава тамъ — въ вѣчността; то е *глаголътъ* на вѣчния животъ, на словото Божие, словото на истината, която ние тѣй малко *печатаме* въ сърдцата и душитъ на нашитѣ пасоми, на дори — и въ своитѣ. Азъ съмъ дълбоко убѣденъ, че именно това е ималъ прѣдъ видъ апостолътъ, когато е казвалъ: *горѣ мнѣ, аще не благовѣствую*.

Азъ искрено се радвамъ, когато виждамъ нѣкои отъ събратията да дохождатъ въ благодатното и спасително съзнание, че тѣ не сж призвани на пастирското поприще само да кръщаватъ, вѣнчаватъ и опѣватъ, но и да запечатватъ Евангелското слово въ душитъ на христианитъ. Това е много утѣшително. Защото всѣки отъ насъ трѣбва да каже заедно съ апостола: *не посла мнѣя Богъ токмо крестити, но и благовѣстити*. Да, „и благовѣстити“, защото увѣрявамъ те, че безъ туй благовѣстие нѣма благодатенъ животъ. Отдѣ върху насъ, върху сѣмействата ни, върху цѣлото ни общество сж се устремили всичкитѣ злини? Защо между самитѣ служители на църквата мирътъ и любовта сж разколебани? Защо пороцитѣ и порочнитѣ наклонности сж свили гнѣздо въ насъ и въ нашитѣ пасоми? Причината е само една: защото липсватъ благовѣстническитѣ подвизи у насъ — пастиритѣ, липсва проповѣдъта на словото Божие, словото на доброто. Защото ние, самитѣ проповѣдници, не сме усвоили благодатнитѣ правила на истината. Защото не изпълняваме проповѣдническия си и наставнически дългъ; не поучаваме паствата си, па и опѣзи, които вършатъ по силитѣ си това, се стараемъ всячески да уважимъ прѣдъ паството имъ, да имъ попрѣчимъ да изпълнятъ пастирския си дългъ. Живѣ примѣръ имашъ въ твоя събратъ, който — толкова години свещенодѣйствува и все пакъ не е съгледалъ тая горчива истина. Жалко и твърдѣ жалко!

Ти ми казвашъ, че той дори те е оскърбилъ, поради желанието ти да проповѣдвашъ. Но нимѣ твоята ревность по Бога може да бѣдъ оскърбена! Азъ мисля, че съ туй ти само трѣбва да се окуражишъ. Апостолитѣ, мъченицитѣ, изповѣдницитѣ и пр. за всѣко поношение, правено имъ поради ревността имъ по Бога и словото Му, сж се радвали. Апостолъ Павелъ, дори въ *скръбта си се радвалъ*. Тѣй прави и ти. На оскърбенията отговаряй съ братска любовь и услуга. Туй е най доброто срѣдство да припомнишъ кротостъта и миротворчеството, които твоятъ събратъ е повиканъ да насажда и въ себе си, разбира се.

Никому не трѣбва да се оплаквашъ. Оплачи се, както ти казахъ вече — съ молитвата си Богу, който

по-скоро, отъ когото и да било, може да помогне. *Молитву мою пролюю ко Господу и Тому възвѣщю печали моя* — казва пророкъ и царь Давидъ. *Возвахъ ко Господу и внятъ мя* — пакъ той казва на друго мѣсто. Слѣдвай тия високи примѣри и бѣди увѣренъ, че ти ще побѣдишъ.

Споредъ мене, по добрѣ ще е, ако ти се опитвашъ да благовѣстишъ словото Божие, само когато е твое чредничеството въ Храма Божий. Когато е чредникъ събратътъ ти, нека той поставя, както го е опѣтила благодатъта на свещенството му. Тогава ти недѣй се мѣси въ неговата наредба; ти не си отговоренъ. Обаче ти можешъ винаги да проповѣдвашъ въ енорията си. При водосвѣтъ, при молебень въ къщи, при четене молитви и пр., ти винаги можешъ да говоришъ назидателни евангелски думи. Тукъ е твоята нива и ти си длъженъ да сѣшешъ Евангелскитѣ сѣмена. Тукъ никой не може да ти попрѣчи. Незабравай обаче едно нѣщо: нищо свое измислено, изумувано, не привнесай въ чистото слово на Евангелието, ако искашъ да израсте чисто. Самъ се съобразявай съ това, което учишъ другитѣ. Давай примѣръ по напрѣдъ ти въ доброто. Съ една дума въ енорията си гледай да бѣдешъ не само учителъ, но и образецъ на вѣрнитѣ *съ слово, съ повѣдение, съ вѣра, съ чистота, съ дѣло и съ животъ*. (I Тимот. 4. 11).

Ревността ти къмъ проповѣждане на словото Божие въ храма нека бѣде кротка и тиха, колкото е възможно скромна, за да не раздражнява твоятѣ во Христа събрата. Не забравяй, че едно най-голѣмо нещастие за пастирството е, гдѣто допуца по между си *завистьта*. Намѣсто да се радваме на ревността на нѣкои събрата, които обичатъ да работятъ по-енергично на нивата Христова, ние имъ завиждаме. Туй е дѣло на изконния врагъ на нашето спасение. Той не иска ние — пастиритѣ, да вършимъ и да знаемъ *яже естъ воля Божия*. Поради туй, пастирството ще трѣбва да поведе една задружна борба противъ *завистьта*, да я изгони изъ срѣдата си и да я замѣсти съ *любовта и поощрението* взаимно къмъ добросѣвѣстно изпълнение на пастирския си дългъ.

За сега толкова. Може би понататѣтъ ще напиша още нѣколко реда по въпроситѣ, които писмото ти въскреси зъ паметъта ми, а именно за обноскаитѣ на нашето пастирство по между си и съ паството си.

A. H.

Изъ живота.

IX.

И тя била уркъ...

Мждростъта на живота всъкога е по дълбока и по-обширна отъ мждростъта на хората.

(Максимъ Горки).

Връщаме се отъ гробищата. Врѣмето — тихо, приятно. Слънцето ни пращаше послѣдно сбогомъ... клонѣше къмъ западъ. Само лѣчитѣ му се прѣскаха още далечъ по хоризонта. Тяхъ вѣтрецъ брулѣше опечаленитѣ ни лица. На всички по лицето личеше тѣга. Всѣки мълчеше и бавно, и замислено крачеше. А мъже, жени,

дѣца. . . много. Изпратихме до вѣчното жилище госпожата на едно знатно сѣмейство. Музиката отдавна бѣ утихнала, само тѣжнитѣ ѝ гонове, хлцанията на роднинитѣ ни навѣваха пакъ скръбни мисли.

— И това се свърши, отче, — ми казва задъ гърба единъ доста интеллигентенъ господинъ, когото съвсѣмъ не познавахъ. Облѣченъ чистичко, нисичкъ, съ едва що наболи мустачета, съ приятна физиономия. Дълбокитѣ бръчки по челото и плувналитѣ му въ сълзи очи му издаваха тѣжата. Вижда се, е близкъ роднина на покойната.

— Да, и иначе не може, — му казвамъ. — Смъртта е послѣдната страница отъ живота на всѣки човѣкъ. А тая страница всѣки ще прочете — кога по-рано, кога по-късно. . .

— Но колко щѣше да е приятенъ животътъ, ако не съществувахе тая тъмна страница, ако имаше срѣдство да се откъсне и никога да я не четеше човѣчеството! . . . продължи господинътъ съ трѣперливъ гласъ.

Ние нарушихме вече мълчанието. Присъединиха се при насъ още нѣкои — други мъже и жени и образувахме групичка да се утѣшаваме и събудимъ съвѣстѣта си.

— Ние сме чели — продължи господинътъ — и гледали пиеси и колко приятни чувства сме осѣщали, когато настѣпваше развѣзката, когато виждахме края на всичко, което измѣчваше до полуца дѣйствующихитѣ лица и искахме съ ржкоплѣскане да се повтори още веднажъ това дѣйствие, да се насладимъ до насита! Но тукъ, смъртта на тая госпожа, наша роднина, тая развѣзка на живота, не е отъ такъвъ характеръ. Тя е мрачна, отвратителна. Тръпки ме побиватъ, кога си спомня плача на дѣцата ѝ при гроба. Сега като че ли пакъ слушамъ хленченето имъ. . .

— А кого ли не взематъ трѣпки? — го прѣкъсна една жена. — Смъртта отваря еднакви рани въ сърдцата на човѣцитѣ. Я питай мене, която съмъ погребала мъжъ — учителъ и азъ оставамъ сега съ три дребни дѣца! И защо ли? . . . Съ това клѣто — наранено сърдце! . . .

Едри сълзи я задавиха. Съ черна кърпа си закри лицето.

— Да, смъртта е урокъ съ голѣма поука, която прѣражда човѣка. Първо азъ не бѣхъ толкова чувствителенъ, но сега моето сърдце трепти отъ умиление и не ми дава покой. И защо да мълча? . . . Нека си изкажа теглото, нека излѣя яда отъ сърдцето си да ми улекне, да види дали и другитѣ тѣй се вълнуватъ отъ смъртта на роднинитѣ ни! Тя бѣ мила и съ добра душа жена, което е рѣдкостъ у женитѣ. Нейната смъртъ потопа всички ни въ трауръ. Когато трѣбваше да се радва на положение, на почести, тя склопи очи и не иска да знае нищо. . . Тя замина. . . тихо съ усмивка на уста, безъ да каже послѣдно „прости“. . . И защо това? . . . За черната ли земя? . . . Главата ми ще се прѣсне! . . .

И нервно хвана главата си съ дѣсната рѣка. Дълго врѣме мълча, може би, за отговоръ. Най послѣ подзе:

Смъртта е урокъ всѣкидневенъ, урокъ, който се повтаря всѣки часъ, урокъ съ дълбока смисълъ и до сега азъ колко не съмъ разбиралъ това! Колко дѣтински съмъ гледалъ на живота! . . . Да, помня много слу-

чай; отъ балкона на къщата ни почти всѣки день съмъ виждалъ смъртни случаи, но да сж дръпвали най-чувствителнитѣ акорди на сърдцето ми, — азъ не помня. На смъртта тогава гледахъ съ спокойствие, съ усмивка на уста даже и си мислѣхъ, че е нѣщо обикновено, безъ всѣка смисълъ. Да, помня, нѣкой пжтъ сърдцето ми се е смущавало отъ смъртта, но скоро се успокоявахъ, като си пийвахъ чашка ракийка или дрънвахъ на пианото. А сега то силно тупти; то е изплашено — ще се пукне; една суматоха ме обвзема и не мога да изразя това, което изпитвамъ, което ме вълнува. Азъ видѣхъ всичката грозота на смъртта, видѣхъ, какъ ти отне и погълна отъ насъ най милата, съ която до вчера бесѣдвахме весело. Азъ видѣхъ грозотата на гроба, видѣхъ човѣшки черепи, измѣкнати отъ тоя гробъ, кости, косми, парцали, останки отъ човѣци, които и тѣ сж живѣли, както нашата роднина. А каква пианистка. . . И да бжде погълната отъ прѣстѣта! . . . И да изгниятъ прѣститѣ, които игриво сж играли по клавишитѣ! . . . И да изчезнатъ устата, на които мелодичнитѣ гласъ се е сливалъ съ тоноветѣ на пианото! . . . И да остави насъ и сирачета въ тѣга! . . . Защо ли е животътъ? Това ли му е красотата? — Не, смъртта има смисълъ. Не напраздно коси живота на човѣцитѣ, не напраздно всѣки ѝ сваля шапка, не напраздно се губи гласътъ на мандолината прѣдъ гласа на смъртта. И като вървѣхме изъ една отъ улицитѣ, тамъ нейдѣ младежъ, вижда се, си дрънкаше на мандолина, но азъ чухъ, какъ послѣднитѣ ѝ звуци утихнаха, се изгубиха прѣдъ нашитѣ плачове и не вървамъ да сж се повторили. И защо да не замратъ, когато с тѣ тѣта вледенява сърдцето, вѣденява прѣститѣ на човѣка! . . . Тя го прави за дълго врѣме мъртавъ, кара го да се откаже отъ житейскитѣ красоти и приятности, да се откаже отъ всичко и да си съсрѣдоточи вниманието върху смисъла ѝ, върху поуката ѝ. И що ни учи? — Учи ни въздържанъ, смисленъ животъ. Всичко изгнива, става на прахъ и пепелъ. И какво ли остава отъ човѣка? — Едни спомени. . . Да, само спомени, но и тѣ слѣдъ врѣме ще потъмнѣятъ, ще се заличатъ отъ съзнанието ни. Но кое прави човѣка вѣченъ? Тоѣ иска това. . .

Мълчане. Само мълкомъ се поглеждаме и пакъ вървимъ. Мълчанието се наруши отъ жената на починалия учителъ.

— Има, каза тя, и това сж дѣлата. Тѣ не умираатъ, не гниятъ, а създаватъ паметника на всѣки човѣкъ. Вие въ гробищата видѣхте сума паметници на бѣдни и богати, които, може би, не заслужаватъ, които се сломяватъ отъ природата, отъ човѣка, но паметнитѣ отъ дѣлата имъ въ живота оставатъ вѣчни. Човѣкъ догдѣ е живъ, трѣбва да върши само добри дѣла, за да си съгради самъ паметникъ заслуженъ. И животътъ не е нищо друго освѣнъ работилница за изработване на духовни паметници отъ дѣла. Но колко сж за сега тие паметници? Тия гробища сж гробища на тѣлото, на прѣстѣта, а животътъ — на дѣлата. Ние украсяваме първитѣ, ограждаме ги съ стоборъ, издигаме величествени мраморни паметници, полагаме на тѣхъ скъпоцѣнни вѣнци, а за духовнитѣ си паметници въ живота ние нехаемъ, не ги украсяваме съ добродѣтели. Азъ първъ се увѣрихъ, че всички вървимъ по кривъ пѣтъ. Ние повечето гледаме на живота прѣзъ плѣтскитѣ си очила.

И за това той ни се прѣдставя като миражъ, който само ни мами, безъ да го завладѣемъ. А тази страна отъ живота, страната на добродѣтелитѣ, ние забравяме да я посѣтимъ и оставимъ нѣкаква слѣда отъ съществуването си. А такава слѣда се оставя, не съ продълженето на рода, а съ вършенето дѣла християнски. Въ това азъ се убѣдихъ отъ смъртта на мъжа си. Неговата смъртъ е урокъ за мене, който ще прѣдамъ и разясня на дѣцата си. Азъ ще ги запозная още сега съ живота и неговитѣ уроци, да не останатъ нечувствителни. . . .

— Сега взеха да се изповѣдватъ, — ми пошепна една стара бабичка.

— Тѣй, смъртта е урокъ, който едва сега разбрахъ, — продължи господинътъ, който се бѣ замислил дълбоко.

— Не, животътъ е цѣла книга, пълна все съ такива уроци, но кой ѝ разгрѣщаль листоветѣ, кой е надниквалъ въ нея да прочете поне единъ отъ тие уроци? Колко, колко умиратъ невѣжествени, безъ да разбератъ живота! се обади другъ.

— Тѣй... чловѣкъ се учи, догдѣ умрѣ. „Животътъ учи“, казва Сократъ. Азъ съмъ прѣвъзпитанъ и крайно благодаря за размѣненитѣ мисли и утѣхата, отче. Желалъ бихъ по често да бесѣдваме съ васъ. Обогомъ! . . .

— Сбогомъ! . . .

— Ние се раздѣлихме, като се поздравихме сърдечно. Ние сега често се срѣщаме и сърдечно поздравяваме.

А причината е „урока“.

Свещен. *Ив. Дочевъ*

Поучения.

1. Въ гробищата.

Великиятъ ратникъ и учителъ на благочестието, прѣподобниятъ Макарий, живѣлъ въ безлюднитѣ Египетски пустини. Той усмирявалъ буйнитѣ си желания съ постъ, нечиститѣ си помисли изгонвалъ съ четене на Свещенното Писание, а душата му била избистрена отъ вѣрата въ Бога

— Мръсна е душата на човѣка — думалъ си праведниятъ пустинникъ — тя е пълна съ нечистотии, които похабватъ нашитѣ чувства и помисли. Намъ сж потрѣбни повече прѣсни настроения, чисти мисли и добри чувства. Хората провѣтраватъ задушливата стая, като отварягъ прозорцитѣ ѝ; същото става и съ човѣшката душа: тя се нуждае отъ чисто вдѣхване на Божия духъ, отъ живата правда на Бога Живаго.

И дишалъ добриятъ старецъ богатния духъ на Евангелието; то озарило душата му съ Христовата любовъ, както слънцето озарява земята. Самъ освѣтенъ, той освѣтявалъ и ближнитѣ си.

Мнозина се стичали при стареца въ пустинята да чуятъ неговата мъдростъ и да се неучатъ, какъ да живѣятъ християнски. При него дохождали и монаси отъ близо и далечъ, и богати и сиромаси отъ разни мѣста. Той угощавалъ на своята духовна трапеза всички гости, всекому посочвалъ пътя Господень.

— Огледайте се въ себе си! — казвалъ той. Вър-

вишъ си изъ пътя, но се огледвашъ на всекъдѣ, за да се не спънешъ и паднешъ. Като вървите изъ Божия пътъ, огледвайте се въ душата си, взирайте се въ сърдцето си! Гледайте зорко, вторачено, защото човѣшкитѣ очи сж слаби и неподвижатъ.

При пустинника Макарий идвали и хора за разни съвѣсти: едни го молили да ги научи, какъ да се молятъ Богу, други — какъ да осмирягъ лошитѣ помисли, трети пъкъ го запитали, съ що трѣбва да се възпрѣ гордостята. И всекому старецътъ отговарялъ съ утѣшителни думи, добри съвѣсти и наставнически ободрения.

Еднажъ дошълъ при стареца нѣкой си монахъ и му рекълъ:

— Отче, голѣма е свѣтовната неправда, силни сж злобата и човѣшката хитрина. Людете се клѣветятъ, завиждатъ си единъ-другиму и злорадствуватъ. Всичко това вълнува душата ми, възпламенява моя сърдеченъ огънь. Хората се хвалатъ взаимно, ласкаятъ се и пораждатъ гордостята, засилватъ самолюбието. Човѣкътъ става надмѣненъ и се мисли за по горенъ отъ другитѣ. Появява се съблазнь и грѣхъ. Научи ме, отче, какъ да се спаса.

— Отиди въ гробищата — отвърналъ старецътъ — застани посрѣдъ гробоватѣ и осъждай, хули мрътвитѣ както знаешъ. Подиръ това ела при мене.

Не разбралъ простиятъ монахъ думитѣ на Макария, затова отишълъ въ гробищата и изпълнилъ неговата заповѣдъ. Подиръ нѣколко врѣме монахътъ се върналъ при стареца и му казалъ:

— Отче, изпълнихъ твоята заповѣдъ.

— И какво стана? — попиталъ старецътъ. Отвърнаха ли ти мрътавецитѣ, чу ли отговоръ отъ гробоветѣ?

— Не съмъ, отче! Тишина владѣеше въ гробищата, а азъ саминъ хулихъ и крѣщехъ надъ мрътвитѣ.

— Отиди сега и ги хвали, ласкай ги и прѣвъзнасяй до небесата.

Монахътъ отишълъ пакъ въ гробищата и изпълнилъ каквото му казалъ старецътъ.

Той се върналъ.

— Ами сега какво стана? — попиталъ го старецътъ.

— Пакъ нищо. Все тишина владѣе; никой се не обажда изъ гробоветѣ.

— Ето ти единъ добъръ урокъ. Нека хората те клеветятъ, хулятъ и злорадствуватъ — ти мълчи. Мълчи и осмирявай душата си, пази Божествения покой. Християнинътъ може да говори само съ думитѣ на Христовата любовъ, като влага всичкитѣ си сили, своя душевенъ пламъкъ и въодушевлението си въ ония слова, които ще посѣятъ миръ и покой въ душата на ближния му. Христовитѣ слова не сж хули, а думи на любовьта, които успокояватъ и облекчаватъ болкитѣ на страждущия. Тия слова не биятъ и не оскърбяватъ, както грубиятъ войнъ, който биеше Спасителя въ сѣда прѣдъ първосвещеника. Не бжди въ думитѣ си като грубия войнъ, а винаги работи и говори както милостивия самарянинъ!

Запомни, драги, че за нищо друго, освѣнъ заради Спасителя, не бива да хвалишъ другиго. Билъ си хубавецъ, уменъ, даровитъ — нима всичко това е твое? Нима Господъ не ти е далъ всичко? Него прославявай! Ти си знатенъ, потомецъ на славни прадѣди — нима

това е гордостта ти? Богъ се смилил надъ тебе: родилъ си се, вмѣсто въ селски колиби, въ каменни палати. Чия е славата — твоя или Божия? Ти си извършилъ славни подвизи, станалъ си знаменитъ въ науката, прочутъ художникъ, твоитѣ съвѣти сж мъдри, дѣлата ти успѣшни, а думитѣ — грѣмки. Отъ дѣ си добилъ тая сила? Кого трѣбва да хвалишъ?

Не трѣбва да се хвалишъ само съ славата на Христовото име между людетѣ. Както войницитѣ носятъ на ржцѣтѣ си своя вождъ побѣдителъ и прославяватъ неговата побѣда, така и ние, Христовитѣ войници, въ борбата между доброто и злото трѣбва да подедемъ нашата душа и дѣлата си въ името на Царството Божие, въ името и нашия спасителъ. Това е неговата слава и похвала, въ която се заключава едничката наша слава и похвала.

Свещеникъ Петровъ.

2. Половинъ часъ.

Тѣ же егда молишся, вниди въ клѣтъ твою, и, затвориъ двери твои, молися Отцу твоему.

Мт. VI, 6

Това било много отдавна.

Въ нѣкое село живѣлъ единъ добъръ и благочестивъ старецъ. Той ималъ само единъ синъ, който избѣгалъ отъ бащиния си домъ и прѣкарвалъ живота си въ пиянство и веселби. Старецътъ скърбѣлъ за безпътния животъ на сина си, за това го съвѣтвалъ и молилъ постоянно да се побере при него и заживѣе редовенъ и смиренъ животъ. Като видѣлъ, че нищо не помага, старецътъ наченалъ да се моли усърдно на Бога, дано Той се смили надъ него и вразуми сина му, твърдо вѣрвайки, че Богъ ще изпълни неговитѣ молитви.

Не се минало дълго врѣме и старецътъ заболѣлъ, а като осѣтилъ, че приближилъ вече смъртниятъ му часъ, повикалъ сина си и му рекълъ:

— Драги сине! азъ чувствувамъ, че скоро ще се раздѣлимъ съ тебе навѣки; всичко, което имамъ, е твое, но бѣди така добъръ да изпълнишъ послѣдната ми молба.

Синътъ обѣщалъ. Тогава умирающиятъ старецъ казалъ:

— Заречи ми се синко, че слѣдъ моята смъртъ, въ продължение на три мѣсеца, ти ще идвашъ всѣки денъ въ тая стая и ще прѣстолавашъ тука самичакъ само половинъ часъ.

Тая молба очудила сина, обаче той се зарекълъ да я изпълни.

Старецътъ умрѣлъ. Синътъ заживѣлъ още по-развратенъ животъ, защото завладѣлъ всичкия имотъ на баща си. Ала той се побоялъ отъ обѣщанието си прѣдъ смъртта на стареца и редовно всѣки денъ прѣстоявалъ по половина часъ въ стаята. Отначало синътъ извършвалъ това съ досада, но по-сетнѣ — навикналъ. Като оставалъ самичкъ въ стаята, той започналъ неволно да се замисля и оглежда въ своя животъ. Полека-лека той наченалъ да съзира грѣховността и пустотата на дѣлата си, наченалъ да си припомня благочестивия животъ на баща му, неговитѣ съвѣти и молби да живѣе както Богъ е заповѣдалъ, защото иначе ще погуби душата си. Подъ влиянието на тия размисления, синътъ започналъ да се затваря по-дълго врѣме самичкъ въ дома си,

захваналъ да страни отъ пиянитѣ си другари, като се зачиталъ въ Евангелието и други свещенни книги, каквито имало много въ бащината му библиотека.

Настѣпили коледни пости. Нѣкакво неудържимо влѣчение тласкало разкаяния младежъ къмъ църквата, кждѣто кракътъ му не билъ стѣпвалъ отдавна. Той захваналъ да посѣщава Божия храмъ, изповѣдалъ грѣховеѣ си и чистосърдечно се разкалъ прѣдъ свещеника. Младиятъ момъкъ посрѣщналъ радостно „Рождество Христово“ и прѣкаралъ тоя празникъ като истински християнинъ.

Отъ н. вата година се започналъ новъ животъ. Младежътъ се заловилъ за работа, а Господъ благословилъ неговия трудъ, така што бащиното му имане било намножено. А съселенитѣ му се чудѣли и не могли да разумѣятъ промѣната, която станала въ живота на младежа, който отъ разваленъ човѣкъ станалъ примѣренъ християнинъ.

Полянецъ.

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ЛѢТОПИСЬ.

Вжтрѣшенъ отдѣлъ.

Съ окржното си отъ 21 т. подъ № 1755 Св. Синодъ съобщава на Епархийскитѣ началства за свѣдение и ржководство рѣшението си, споредъ което се лишава отъ правото на избираемостъ за епархийски съвѣтникъ епархийскитѣ избирателъ, който, въдрѣки бѣлжката къмъ чл. 56 отъ Екзархийския уставъ, бѣше далъ гласа за себе си при избора.

Тѣй като отъ заплатитѣ на дяконитѣ, които получаватъ такива отъ доходитѣ на църквитѣ, не сж правени удържки за пенсионния фондъ на свещеницитѣ, както това се практикува съ заплатитѣ на тие диакоии, които служатъ въ еперхийскитѣ духовни съвѣти, то св. Синодъ съ окржното си отъ 25/IV подъ № 1790 прѣпоржчва на Високопрѣосвещенитѣ митрополити да се разпоредятъ, што занарѣдъ да се удържа отъ мѣсечната плата на служацитѣ при църквитѣ диакоии по 5% за въ полза на фонда, и тия удържки да се внасятъ въ ковчезничествата, а издаванитѣ квитанци да се пращатъ своеврѣменно въ св. Синодъ по установения редъ. Ония же отъ дяконитѣ, които иматъ прослужени години подиръ 1890 г. и не сж внасяли установенитѣ удържки за пенсия, длжжи сж да ги внасятъ най-късно въ продължение на двѣ години врѣме, считано отъ деня на издаване настоящето, иначе отъ тая дата насетнѣ, тѣ ще плащатъ върху невнесената сума по 7% сложна лихва. Всѣки отъ тѣхъ, шомъ се издължи окончателно, ще се снабдява съ недлежно за това свидѣтелство отъ Епарх. началство.

По сжщия начинъ трѣбва да постѣпятъ и свещеницитѣ, които иматъ изслужени диаконски или учителски години отъ 1890 година насетнѣ, когато е издаденъ закона за пенсиятѣ на свещеницитѣ. Тѣзи отъ тѣхъ, на които не сж правени удържки за пенсия, трѣбва да се приканятъ да ги внасятъ въ опрѣдѣления срокъ, а на ония, които сж служили въ канцелариятѣ на епархийскитѣ духовни съвѣти и архиерейскитѣ намѣстничества, или пѣкъ прѣди ржкоположението сж учителствували и сж правени върху заплатитѣ имъ удържки за пенсионния фондъ по гражданското вѣдомство, трѣбва да се прѣдложи въ най-скоро врѣме да прѣдставятъ отъ надлежното началство, подъ вѣдението на което сж служили, удостѣwienie за внесенитѣ пенсионни удържки, за да се поиска, по силата на бѣлжка втора къмъ чл. 1 отъ правилника за приспособлението закона за пенсиятѣ на чиновницитѣ по гражданското вѣдомство, прѣхвърлянето имъ къмъ пенсионния фондъ на свещеницитѣ, та да може тѣхнитѣ проценти да оставатъ въ полза на самия фондъ. Въ така издаденитѣ удостѣwienia

трѣбва да се отбѣлзватъ подробно номерътъ и датата на квитанцитѣ и името на ковчежничеството или бирничеството, гдѣто сж внесени удържитѣ.

Такова удостоверение трѣбва да прѣдставлява занаярѣдъ и всѣки диаконъ или учителъ, комуто сж правени удържки за пенсии по закона за гражданскитѣ чиновници, веднага щомъ бжде ржкоположенъ за свещеникъ. Въпросътъ за прослуженитѣ отъ свещеницитѣ години въ чиновничество остава да се уреди по-послѣ.

А за да може да се слѣди, дали всѣки свещеникъ или диаконъ, прѣдставляванъ за пенсиониране, е внесълъ установенитѣ 5% пенсионни удържки отъ 1890 година насамъ, нужно е при поискване на пенсия да прѣдставлява и удостоверение отъ надлежното епархийско началство, че е внасялъ редовно тия удържки. Свѣдѣния за това могатъ да се почерпатъ отъ самитѣ трѣбователни вѣдомости, по които се изплаща добавъчното възнаграждение на свещеницитѣ.

Архиерейско посѣщение. Негово Високопрѣосвященство, Митрополитъ Максимъ, придруженъ отъ свещеника Ив. Янковъ, членъ на Епархийския Духовенъ Съвѣтъ, въ „Недѣля Мироносици“ посѣтилъ с. Угърчинъ, най-голѣмо въ Ловчанската епархия, състояще отъ 800 къщи, съ двукласно училище, служилъ тържествена литургия и държалъ проповѣдь за необходимостта отъ религиозното просвѣщение и благочестието, като основа на всѣко добро, гаранции на напредъка и истинското щастие на земята и блаженъ животъ на небето. Слѣдъ службата Негово Високопрѣосвященство билъ посѣтенъ отъ кмета, първенцитѣ, настоятелствата и отъ цѣлото учителско тѣло, съ които водилъ съотвѣтствени бесѣди, а особено съ господата учителитѣ, съ които разговарялъ цѣлъ часъ върху голѣмата нужда отъ солидарно дѣйствиe на църквата и училището за духовнонравственото прѣуспѣване на народа и особено с. Угърчинъ, което има особена нужда отъ такава просвѣщение. Негово Високопрѣосвященство останалъ доволенъ отъ господата учителитѣ и си излѣзълъ изъ селото съ добри впечатления и надежда, че училището въ Угърчинъ може при такива учители да принесе сериозенъ плодъ, да въздѣйствува благоприятно на младежта, образувайки я въ духа на вѣрата и народната традиция.

Външенъ отдѣлъ.

На Б. Т. А. съобщаватъ отъ Петербургъ: „Правителствения вѣстникъ“ обнародва новата редакция на имперскитѣ конституционни закони. Уводътъ, въ който влизатъ първитѣ три глави на тия закони, обявява единствеността и ненакърнимостта на руската държава, признава вътрѣшната автономия на Полша и обявява руския езикъ за общъ езикъ въ държавата, задължителенъ въ армията, въ флотата и въ всичкитѣ обществени учрѣждения; употрѣбяването на мѣстни езици и нарѣчия въ разни обществени учрѣждения ще се позволява съ специални закони.

Останалитѣ 79 члена отъ конституционнитѣ закони се дѣлятъ на петъ глави. Първата глава се отнася до сжщността на самодържавната властъ, втората — до правата и длъжноститѣ на рускитѣ поданици, третата до законитѣ изобщи, четвъртата — до Думата и до Господарствения съвѣтъ, петата — до министерския съвѣтъ.

Членъ 8 гласи: конституционнитѣ закони могатъ да се внасятъ на ревизия въ Думата или въ Господарствения Съвѣтъ само по инициативата на Н. В. Императора. Чл 44 казва: ни единъ законъ не може да се издаде безъ одобрението на Господарствения съвѣтъ и на Господарствената Дума и не може да влѣзе въ сила безъ санкцията на императора.

Главата, която се отнася до правата на рускитѣ поданици, установява неприкосновеността на личността и на жилищата, както и свободата на вѣроизповѣданията, на словото и на събранията, въ границитѣ опрѣдѣлени отъ специални закони.

Излѣзе отъ печатъ книжката

„ПАТРИАРХЪ ЕВТИМИЙ“

отъ Д-ръ Стеф. Цанковъ.

Издание на Св Синодъ. Стр. 91, цѣна 30 сл.

Скрѣбно извѣстие.

Съ разбито сърдце отъ жалость и дълбока скрѣбъ извѣстяваме на роднини, приятели и познати, че многообичната ни дъщеря и сестра

АНАСТАСИЯ Д. ПОПОВА

слѣдъ тѣжко боледуване, днесъ 27 февруарий прѣдаде Богу духъ въ най-цвѣтущата си възраст, като остави баща, братъ и сестри вѣчно да жалимъ за тая незамѣнена загуба.

с Новачени (Никополско).

Отъ опечаленото сѣмейство:

Свещ. Д. Попови.

Скрѣбно извѣстие.

Съ скрушено сърдце и безутѣшна скрѣбъ извѣстяваме на роднини, приятели и познати, че многообичния ни синъ, съпругъ, баща и дѣдо

СВЕЩЕНИКЪ ВАСИЛИЙ ГЕОРГИЕВЪ

слѣдъ дълго боледуване почина въ Господа, днесъ, 3 ий априлъ.

Лека ти прѣстъ и вѣчна ти память незабравимий ни татко.

Отъ опечаленитѣ:

Майка: Стойка; съпруга: Катерина; дѣца: Георги, Стойка, Велика, Стефанъ, Ташина, Елена, Иванъ и Марийка; снаха: Димитрия; зетьове: Янко, Павелъ и Тодоръ; внуци: Владимиръ, Катерина, Василь, Елена, София, Елена и Бибка.

с. Изворъ — Пловдивско.

Обявление.

Съобщавамъ, на почитаемитѣ г. г. църковни пѣвци, настоятелства, священници и други записани абонати за моитѣ съчинения „Триодъ и Пендикостаръ“, четѣ на скоро ще бѣдатъ отпечатани.

Съ почитъ: **Ж. Павловъ**
пѣвецъ въ църквата „Св. Арахангелъ“ въ Варна.

Явна благодарность.

Църковното настоятелство при църквата „Св. София“, въ гр. Сливенъ, счита за свой нравственъ и приятенъ дългъ да изкаже своята благодарность на щедритѣ тайни рѣцѣ, които подариха 350 лева, която сума послужи за дюшедисване на сѣщата църква, и на многоуважаемата и почтена госпожа Домна, чрезъ която се доставиха за сѣщата църква два чифта покровци и долни и горни покриви на св. Прѣстолъ, както и на двата отъ страни малки Прѣстоли, отъ скъпоцѣненъ материялъ и изящно направени.

Дано, този благороденъ и достоенъ за похвала примѣръ, се подкрѣпи съ съревнование къмъ подобни благодѣтелни и благочестиви цѣли и отъ други наши съгражданки, съграждани и съотечественици, та съ това да се окраси и поправи този Божи домъ.

гр. Сливенъ, 11 Априлъ 1906 год.

Отъ настоятелството.

Обявление

Търси се кандидатъ за свещеникъ на I-та вакантна енория — отъ 350 къщи при църкватата „св. Петка“ въ гр. Т. Пазарджикъ. Кандидатътъ трѣбва да е свършилъ българска или руска семинария. Желаящитѣ трѣбва да посѣтятъ лично църквата ни; да прѣдставятъ свидетелство за свършенъ курсъ; да иматъ приятенъ гласъ и да държатъ проповѣдь по зададенъ отъ настоятелството Евангелски текстъ. Ръкоположени лица не се приематъ за кандидати.

гр. Т. Пазарджикъ, 19 мартъ 1906 г.

Отъ настоятелството.

Обявление.

Обявявамъ, че разпродавамъ окончателно книгата „Тълкувание на 4-тѣ св. Апостолъ Павлови послания“ отъ Блаженнаго Теофилакта, издадена отъ мене прѣзъ 1889—1895 год.

Книгата е отпечатана на 124 печетни коли въ петъ части и понеже ми сѣ останали малко екземпляри, които желая да разпространя, то прѣдшната ѣ цѣна 16 лв. за петѣхъ части намалявамъ на 8 лв. съ пощата 9 лв.).

Това като обявявамъ, поканвамъ г. г. църквнитѣ настоятелства, благоговѣйнитѣ священници и благочестиви християне, които желаятъ да си я набавятъ.

гр. Свищовъ, 1905 год.

Съ почитание: Свещ. *Андрей П. Савовъ*

Печатница „Балканъ“ — София, площадъ „Славейковъ“.

Обявление

Търсятъ се кандидати за свѣщеникъ и псалтъ.

Настоятелството при черквата „Св. Св. Кирилъ и Методий“ въ гр. Свищовъ, търси кандидатъ за свещеникъ на втората енория, а сѣщо и псалтъ. Кандидатътъ за свещеникъ трѣбва да има зрѣлостно богословско образование, а псалта да умѣе теоретически источното пѣние.

Желаящитѣ да заематъ горнитѣ вакантни мѣста, трѣбва да се яватъ лично, заедно съ документитѣ си.

Псалта да прѣдстави свидетелство, че е признатъ за такъвъ съгласно новитѣ наредби на свѣтния синодъ.

Свищовъ 10 Априлъ 1906 г.

Отъ настоятелството.

Обявление

Настоятелството при черквата „Св. Георги“ въ г. Горня-Орѣховица, търси кандидатъ за свещеникъ за овдовѣлата при нея Църква енория, състояща се отъ 280 къщи. Кандидатътъ трѣбва да има семинарско образование и да е добъръ пѣвецъ. Желаящитѣ да заематъ тази длъжностъ да се яватъ своеврѣменно лично при Настоятелството.

Горня-Орѣховица 29 Мартъ 1906 г.

Настоятелството.

Обявление

№ 3

Кюсе Муратовското църковно настоятелство Т. Пазарджийска околия, извѣстява, че дири свещеникъ или кандидатъ за такъвъ, за вакантната енория Кюсе-Муратово и Чангарлий, състояща се отъ ококо 200 къщи български православни.

Желаящитѣ, трѣбва веднага да се яватъ лично прѣдъ настоятелството въ с. Кюсе-Муратово, за да се видятъ и споразумеятъ.

с. Кюсе-Муратово 1 Мартъ 1906 г.

Отъ Църковното Настоятелство.

Явна благодарность.

Църковното настоятелство при църквата „Св. пророкъ Илия“ въ с. Княжево, Софийско, изказва своята сърдечна благодарность къмъ сѣмейството г-нъ Иорданъ Д. Тропчиевъ, отъ гр. София, за гдѣто благоволи да подари на църквата ни една изящна плащаница на стойность 225 лева.

Нека примѣрътъ му да бѣде послѣдванъ и отъ други благочестиви християни и Всевишний да го надаря съ животъ, здравие и всѣкое благо

с. Княжево, 11 априлъ 1906 г.

Прѣдседателъ на църковното настоятелство свещеникъ *Мина Лазаровъ.*